

Sverige kan göra mer för de sociala företagens tillväxt?

Sociala företag växer och utvecklas i Sverige. Vi går mot en tillväxt som är rättvisare, grönare och bättre förankrad i lokalsamhället. Inom den sociala ekonomin finns sociala entreprenörer med drivkraft för förändring och förmåga att hitta innovativa lösningar på de stora utmaningar som vi i dag står inför. De skapar arbetstillfällen, erbjuder innovativa produkter och tjänster och främjar en mer hållbar ekonomi till gagn för allmänintresset samtidigt som det bygger på värden som delaktighet och solidaritet.

Den 16-17 januari 2014 samlades i Strasbourg över 2000 sociala entreprenörer och förespråkare för sociala företag och diskuterade de sociala företagens roll i framtidens Europa. Lika många var med via länk och webbsändning. Målet med dagarna var bland annat att diskutera implementeringen av Initiativet för socialt företagande (Social Business Initiative). Initiativet innehåller elva åtgärds punkter som Sveriges regering, genom ministerrådet, åtagit sig att genomföra. Vi känner att en ökad prioritet på frågan från svenskt håll ytterligare skulle kunna stärka den sociala ekonomins tillväxt.

Ett viktigt skäl för sociala företag är att de bidrar med en ny sorts tillväxt som är mer rättvis, grönare och dessutom förankrad i lokalsamhället. Sociala företag genomgår färre konkurser än andra företag och den sociala ekonomin har stått sig stark genom den ekonomiska krisen i Europa. Nu är det dags att Sverige på allvar satsar på den sociala ekonomins tillväxt.

Sociala företag är i detta sammanhang ett samlingsbegrepp för idéburna, kooperativa och sociala företag. De finns i många olika former och storlekar med varierande juridiska form. Som konstateras i kommissionens initiativ för socialt företagande¹ har de följande gemensamma drag:

- Intäkter kommer främst från kommersiell verksamhet.
- De har ett socialt eller samhälleligt syfte av allmännyttig karaktär som motiv för den ekonomiska verksamheten, vilket ofta bygger på sociala innovationer.
- Vinsterna återinvesteras till största delen för att uppnå nya och utvecklade sociala mål.
- Deras organisationsmodell eller ägandeform återspeglar deras mål och utgår från principer om demokrati och medbestämmande eller fokuserar på social rättvisa.

De sociala företagen erbjuder en modell för dagens och morgondagens affärsliv, som balanserar finansiella, sociala, kulturella och miljömässiga behov. Sociala entreprenörer driver förändring både som individer och som grupp. De är engagerade i att förbättra livsvillkoren för människor och samhälle. De sociala företagens idéer fungerar och är effektiva. I denna tid av ekonomisk kris och utmaningar – en åldrande befolkning, ungdomsarbetslöshet, klimatförändringar och ökande ojämlikhet – behöver Sverige fler sociala företag. Därför vill vi medverka till förbättrade villkor som kan underlätta för fler och växande sociala företag i Sverige.

¹

http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/index_en.htm.

- Vi önskar dialog med regeringen och riksdagens partier kring hur vi kan förbättra villkoren för denna viktiga tillväxtfaktor inom den framtida svenska ekonomin.
- Vi önskar ett betydligt mer kraftfullt engagemang från nationell, regional och lokal nivå i samarbete med de sociala företagen, när det gäller att gemensamt utarbeta nya strategier för att stödja socialt företagande.
- Vi anser att det är hög tid att Sverige följer upp alla åtgärder i initiativet för socialt företagande i syfte att öka dess räckvidd och fördjupa partnerskapet med de lokala och regionala myndigheterna, den sociala ekonomin och de viktigaste aktörerna.
- Vi anser regeringen bör ta initiativ till en strategi för att stärka de sociala företagens roll i samband med reformer inom skola, vård och omsorg.
- De sociala företagen har behov av finansierings och utvecklingsstöd. Idag finns Coompanions stöd till företagsutveckling av nya företag, men det saknas tillväxtkapital och finansiella lösningar anpassade till sektorn, vilket även prioriteras i Initiativet för socialt företagande.
- För att visa de sociala företagens och den sociala ekonomins styrka måste initiativ tas för ytterligare forskning och en förbättrad nationell insamling av statistik.

Med dessa punkter anser vi att Sverige kan utgöra ett föregångsland för socialt företagande inom Europa. Vi har en tradition av ett kraftfullt civilsamhälle och social ekonomi. Vi behöver inte falla offer för ”sociala experiment” från andra länder, utan i stället bygga vidare på de initiativ och förutsättningar som vi har i Sverige. Tillsammans kan vi göra stor skillnad för Sverige och Europa. Därför efterfrågar vi fördjupad dialog med regeringen och riksdagens politiska partier om hur vi kan stödja varandra i denna uppbyggnad.

Coompanion är en företagsrådgivande organisation för människor som vill starta företag tillsammans, främst i kooperativ form. Vi verkar för fler och växande sociala, idéburna och kooperativa företag. Coompanion ägs och styrs lokalt av över 900 juridiska medlemmar vilka precis som vi, vill verka för ett demokratiskt företagande där samarbetet och allas engagemang är rena drivhuset för ekonomisk, social och hållbar tillväxt. **Famna** är en intresseorganisation för idéburen vård med syfte att skapa förutsättningar för en ökad mångfald av vårdgivare inom den öppna vården och omsorgen genom att fler idéburna vårdgivare utan vinstsyfte ges möjlighet att sluta avtal med sjukvårdshuvudmännen. Famna verkar för att regering och riksdag utvecklar en samlad politik för den idéburna vård- och omsorgssektorn i syfte att stimulera dess utveckling och tillväxt. **Forum** är en paraplyorganisation för civilsamhällets organisationer med social inriktning. Forum arbetar för att civilsamhället ska kunna verka för ett bättre samhälle. Detta gör vi genom att påverka politiker så att civilsamhällets finansieringsformer moderniseras och lagar och regler inte står i vägen för det ideella engagemanget men också genom praktiskt stöd till organisationer.

Gordon Hahn
Ordförande Coompanion

Lotta Säfström
Ordförande Famna

Anna Carlstedt
Ordförande Forum